

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยา
เขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
GUIDELINES FOR THE PREVENTION AND SOLUTION OF DRUG PROBLEMS
ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF TRUE FRIENDSHIP 4 IN THE WILAD UDOM
THAI IN RACHA INTER CAMPUS EDUCATIONAL INSTITUTION
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE PATHUM THANI

^[1]บุญลิตา รอดม่วง Boonsita Rodmuang ^[2]สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Suddhipong Srivichai
^[3]พระครูภัทรธรรมคุณ PhrakruPhattharathamkhun
^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Boonsita665544@hotmail.com

Article Received: July 08, 2024, Revised: August 19, 2024, Accepted: August 23, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 159 คน ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน 2) วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 เป็นการประยุกต์หลักการป้องกันตามมาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ เพื่อบูรณาการกับหลักมิตรแท้ 4 ประกอบด้วยมิตรมีอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรมีความรักใคร่ และ 3) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ประกอบด้วย (1) จัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในโรงเรียน (2) มาตรการค้นหา ประเมินสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (3) มาตรการรักษา นำนักเรียนกลุ่มติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดตามความสมัครใจ และให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด (4) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณโทษของยาเสพติด (5) มีการวางแผนการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมของโรงเรียน และการเรียนการสอนทุกรายวิชา

คำสำคัญ: การป้องกันแก้ไข, ปัญหายาเสพติด, หลักมิตรแท้ 4

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the status of prevention and solution of drug problems in educational institutions, 2) to study the methods of prevention and solution of drug problems according to the principle of 4 true friends, and 3) to propose the guidelines for prevention and solution of drug problems according to the principle of 4 true friends. This research was a mixed-method research, quantitative research using a questionnaire with a sample group of 159 administrators and teachers, statistics were used to analyze frequency, mean, and standard deviation. The qualitative research used interviews with 6 key informants, data were analyzed by content analysis. The research results showed that 1) The overall status of prevention and solution of drug problems in the educational institutions of Wi Lad Udom Sai In Racha Consortium was at a high level. When classified by each aspect, the implementation was at a high level in all 5 aspects. 2) The method of prevention and solution of drug problems according to the principle of 4 true friends was the application of the prevention principles according to measures, namely prevention measures, detection measures, treatment measures, surveillance measures, and management measures, in order to integrate with the principle of 4 true friends, which consisted of friends who were helpful, friends who shared happiness and sorrow, and friends who gave advices and friends who was loving and 3) Guidelines for prevention and solution of drug problems according to the principle of 4 true friends, consisting of (1) Establishing an educational network to participate in drug prevention, coordinating cooperation with relevant agencies, disseminating knowledge about drug problems in schools, (2) Measures to continuously search for and assess the situation of drug prevalence both inside and outside educational institutions, (3) Treatment measures, bringing drug addicted students into voluntary treatment, and encouraging those who used to use drugs, (4) Creating an environment conducive to promoting learning for students to be drug-free, so that students learnt about the dangers of drugs, (5) Having a plan for drug prevention in school activities and teaching of all subjects.

Keywords: Prevention and Solution, Drug Problem, Four True Friends Principle

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกมนุษย์เป็นยุคแห่งเทคโนโลยี เป็นยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน เป็นยุคที่เจริญทางด้านวัตถุ จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในโลกนี้ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการทำลายล้างกันด้วยอาวุธสงคราม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางด้านจิตใจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการล่อลวง เป็นต้น ส่วนอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นภัยต่อสังคมมนุษย์โลก ก็คือ ปัญหายาเสพติด เพราะพฤติกรรมของมนุษย์เมื่อมีปัญหา มีความทุกข์ย่อมมองหาที่พึ่ง หาทางออกด้วยการพึ่งพาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท มาเป็นเครื่องกล่อมเกลาคิดใจ เมื่อได้เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาททั้งชนิดกดประสาท

และกระตุ้นประสาท ก็พากันหลงผิดคิดไปว่าสามารถดับทุกข์ได้ แม้เพียงชั่วครั้งชั่วคราวชั่วขณะก็ตาม (พระปลัดชัยยะ โกมล (แก้วมะไฟ), 2561)

ปัญหายาเสพติด นับว่าเป็นหนึ่งในปัญหาสังคมที่รุนแรงที่สุดในแต่ละประเทศทั่วโลก ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการ รวมถึงนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขมาอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลรายงาน World Drug Report 2022 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC : United Nations Office on Drugs and Crime) พบว่าในปี 2563 มีจำนวนประชากรกว่า 284 ล้านคนจากทั่วโลก ในช่วงอายุ 15-64 ปี ที่ติดยาเสพติด ซึ่งคิดเป็น 26% เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ เด็กและเยาวชนมีการใช้ยาเสพติดมากกว่าผู้ใหญ่รวมถึงใช้ในปริมาณที่มากกว่าเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จะทำให้การลักลอบหรือขนส่งยาเสพติดถูกจำกัดด้วยเส้นทาง ไม่ว่าจะเป็นการปิดกั้นขอบเขตและชายแดน หรือความท้าทายของการขนส่งทางอากาศที่มีความถี่น้อยลง สาเหตุเหล่านี้ทำให้รูปแบบและเส้นทางการค้ายาเสพติดมีความยืดหยุ่นและหลากหลายขึ้นกว่าแต่ก่อน อาทิ การใช้เส้นทางเดินเรือเพื่อลำเลียงยาเสพติด การขนส่งสินค้าด้วยไปรษณีย์ รวมถึงการติดต่อซื้อขายผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียที่มากขึ้น (สถานบำบัดยาเสพติดเอกชน ภูฟ้าเรสท์โฮม, 2566)

ยังส่งผลให้สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีความรุนแรงมากขึ้น และเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ คาดว่าจะก่อให้เกิดผลร้ายในอนาคตคือปัญหายาเสพติดให้โทษที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศ การพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ทำให้มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยต้องให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักในโทษภัยของยาเสพติดแก่ประชาชน ทั้งในด้านประเภทลักษณะและสาเหตุของการติดยาเสพติด

การแพร่ระบาดของยาเสพติดหลายประเภทในสถานศึกษากำลังทวีความรุนแรงและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งรูปแบบความรุนแรงของฤทธิ์ยาและจำนวนผู้ติดยาเสพติดการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาบุคลากรและคุณภาพชีวิตของนักเรียน และประชาชนเป็นอย่างมาก รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา หนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกหมุ่น มั่วสุมกับยาเสพติด (ศักดิ์ดา มังคะรัตน์, 2563)

ในกลุ่มเด็กนักเรียนในโรงเรียนนับเป็นอีกกลุ่มเสี่ยงที่สังคมควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง สาเหตุการติดยาเสพติดนั้นอาจเริ่มจากเพื่อนชักจูงให้ลองเสพ อยากรู้ อยากลอง ถูกล่อลวง และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการใช้ยาเสพติดเป็นที่พึ่งอันเนื่องมาจากการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ปัญหาพ่อแม่หย่าร้างกัน ผู้ใหญ่ไม่ได้สนใจดูแลหรือเป็นที่พึ่งของเด็กได้ เด็กเกิดความว่าเหวไม่รู้จักปรึกษาใครเลยหันไปหายาเสพติด หรือเป็นเป้าล่อให้กับผู้ไม่ปรารถนาดี

นอกจากนี้การใช้ยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ยังเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย เป็นปัญหาที่สร้างความกังวลให้กับทุกคน เพราะไม่เพียงแต่ประเทศจะต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่สุดของประเทศไปแล้ว ปัญหายาเสพติดยังนำมาซึ่งปัญหาอื่นอีกมากมาย ทั้งในแง่สังคมอย่างเช่นการก่ออาชญากรรม ปล้น จี้ ฯลฯ เกิดปัญหาส่วนบุคคลในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต เช่น ปัญหาทางจิต ปัญหา

ด้านสุขภาพ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลเองต้องสูญเสียเงินในการบำบัดอาการติดยา รักษาอาการติดยา ทั้งการเลิกยาไอซ์ เลิกยาบ้า เลิกกัญชา ฯลฯ สิ่งที่น่าวิตกกังวลคือวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดนั้นมีแนวโน้มที่จะอายุน้อยลงเรื่อยๆ มีการใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นในกลุ่มอายุ 12 – 19 ปี และในปี 2562 มีการสำรวจพบว่าเด็กและเยาวชนหรือวัยรุ่นใช้สารเสพติดเป็นจำนวนร้อยละ 3.72 นอกจากนี้ การติดยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นจะเริ่มจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ ก่อนจะนำไปสู่สารเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่มีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ที่น่าวิตกกังวลไปกว่านั้นคือในกลุ่มเด็กและเยาวชนหรือวัยรุ่น มีการใช้สารเสพติดร่วมกันมากกว่าหนึ่งชนิด และยังมีการใช้สารอื่น ๆ มาผสมเพื่อให้ออกฤทธิ์คล้ายสารเสพติด ผลเสียที่ร้ายแรงตามมาคือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เองจะไม่สามารถประเมินผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นได้ เพราะไม่รู้ว่ากลุ่มผู้เสพนั้นจะใช้สารใดผสมกันบ้าง ทำให้เกิดอันตรายกับผู้เสพเป็นอย่างมาก การบำบัดอาการติดยา ก็เป็นไปอย่างยากลำบาก ต้องรักษาอาการติดยาเสพติดทั้งทางกายและใจ บางคนอาจถึงขั้นมีอาการทางประสาท

ความจริงแล้วสาเหตุในการใช้สารเสพติดของกลุ่มวัยรุ่นมีหลายสาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความคึกคะนองของช่วงวัย เพื่อนชักชวน เกิดปัญหาความรัก มีปัญหาส่วนตัว ได้รับความกดดันในการเรียน ฯลฯ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการใช้สารเสพติดของกลุ่มเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นมากที่สุด พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้เด็ก เยาวชนและวัยรุ่นเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุดคือ ชุมชนและสังคม หากเด็ก เยาวชนหรือกลุ่มวัยรุ่นได้อยู่ในสังคมหรือชุมชนที่ดี ทุกคนมุ่งมั่นกับการเรียน มีเป้าหมายในชีวิตที่จะพัฒนาตัวเองให้พร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต ก็จะทำให้เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นเหล่านั้นเลือกที่จะปฏิเสธไม่ใช้ยาเสพติด ซึ่งปฏิเสธปฏิเสธไม่ได้ว่ามักจะเป็นไปไม่ได้ที่เด็ก เยาวชนและวัยรุ่นจะได้อยู่ในสังคมที่ดีทุกคน สิ่งสำคัญคือ สถาบันครอบครัวต้องคอยมอบความรัก ความอบอุ่นและความเข้าใจให้กับเด็ก ไม่สร้างแรงกดดันและคาดหวังสูงจนเกินไป (สถาบันบำบัดยาเสพติดเอกชน ภูฟ้าเรสโฮม, 2566)

โรงเรียนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” โรงเรียนวิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์ โรงเรียนลาดบัวหลวงโพธิ์งามวิทยา โรงเรียนอุดมศิลป์วิทยา โรงเรียนบางไทรวิทยา และโรงเรียนบางปะอิน ซึ่งในแต่ละสถานศึกษามีขนาด และจำนวนนักเรียนที่แตกต่างกันออกไป จึงทำให้นักเรียนมีการคบเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยบางคนจะเลือกคบเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันเพศเดียวกัน บางคนจะเลือกคบเพื่อนที่เป็นรุ่นพี่ บางคนจะเลือกคบเพื่อนที่เป็นรุ่นน้อง บางคนจะเลือกคบเพื่อนที่มีนิสัยไปในทิศทางเดียวกัน บางคนจะเลือกคบเพื่อนที่มีฐานะทางบ้านร่ำรวย การเลือกคบเพื่อนจึงทำให้เกิดปัญหาตามมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บางคนคบเพื่อนที่มีนิสัยไม่ดีจึงถูกเพื่อนชักชวนไปในทางที่เสียหาย เช่น หนีโรงเรียนไปเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า ไปดูหนังฟังเพลง เล่นเกม เล่นพนันออนไลน์ ไปมั่วสุมยกพวกตีกัน เสพยาเสพติด เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดจากการคบเพื่อนที่ผิดๆ ของนักเรียนทั้งสิ้น

จากประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นการนำหลักมิตร 4 บุรณการกับป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 270 คน วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเปรียบเทียบที่สำเร็จรูปของ R.V. Krejcie & D.W. Morgan (อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 6 คน และครู จำนวน 153 คน รวมทั้งหมด 159 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับหลักมิตรแท้ 4 และข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดในสถานศึกษา เช่น แนวคิด ทฤษฎี วารสาร ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ประเด็นคำถามของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษา 3) สร้างเครื่องมือวิจัย และนำเสนอร่างเครื่องมือวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาวิจัยจากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่ากับ 1.00 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย (Try Out) จำนวน 30 ชุด เพื่อค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.950 5) นำแบบสอบถามไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งประสบการณ์การสอน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 5 มาตรการ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาตอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และจดบันทึกมาจำแนกประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามทั้งหมดที่รวบรวมได้กลับมา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) 2) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3) สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ (ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

ด้านที่	สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	สภาพการปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	มาตรการป้องกัน	3.98	1.24	มาก	3
2	มาตรการค้นหา	4.17	1.31	มาก	1
3	มาตรการรักษา	3.73	1.15	มาก	5
4	มาตรการเฝ้าระวัง	4.15	1.29	มาก	2
5	มาตรการบริหารจัดการ	3.97	1.34	มาก	4
	รวม	4.16	1.45	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไพรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ มาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการป้องกัน มาตรการบริหารจัดการ มาตรการรักษา ตามลำดับ

2. วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ ๔ ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวិธีการได้ดังนี้

2.1 มาตรการป้องกัน โรงเรียนมีการดำเนินการในด้านการสร้างเครือข่าย มี 2 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 เป็นการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาประกอบด้วย คณะกรรมการห้องเรียนสีขาว สภานักเรียน ซึ่งดำเนินการในด้านของการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดตลอดจนการรับฟัง และให้คำแนะนำแก่เพื่อนนักเรียนรุ่นพี่ รุ่นน้อง รวมไปถึงเครือข่ายผู้ปกครองทำหน้าที่ในการสอดส่องความประพฤติของนักเรียนจากบริเวณชุมชนใกล้บ้าน สถานที่ทำงาน หรือบริเวณรอบๆ โรงเรียนที่พบเห็น รูปแบบที่ 2 เครือข่ายภายนอกสถานศึกษามีการนำหน่วยงานต่างๆ ของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียนได้แก่ 1) สถานีตำรวจภูธรมีการมาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสร้างกลุ่มติดต่อกับทางโรงเรียนเพื่อรายงานข้อมูลของนักเรียนที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับทางโรงเรียนทราบ 2) โรงพยาบาลในชุมชนมีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับนักเรียนอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ 3) องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลเทศบาลเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ แก่นักเรียนทั้งกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 4) ทหารจัดกิจกรรมการทำจิตอาสาพัฒนาสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชนโดยทั้งสองประการประกอบด้วยมิตรแท้ทั้ง 4 ประการ คือ มิตรมิตรอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข แนะนำประโยชน์ และมิตรมีความรักใคร่

2.2 มาตรการค้นหา การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในทุกโรงเรียนมีการสรุปผลการประเมินสถานการณ์เดือนละครั้ง โดยมีวิธีการที่หลากหลายคือ การประเมินห้องเรียนสีขาว การตรวจกระเป๋านักเรียนคณะครูออกตรวจจุดที่ล่อแหลมภายในโรงเรียน ร่วมกับตำรวจออกตรวจจุดล่อแหลมบริเวณรอบๆ โรงเรียนซึ่งมีความสอดคล้องกับมิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรอุปการะ

2.3 มาตรการรักษา โรงเรียนมีการนำนักเรียนที่มีการตรวจพบสารเสพติดหลายครั้งเข้าสู่อการบำบัด โดยมีการยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียน การส่งนักเรียนเข้าสู่อการบำบัดมีทั้งที่ทางผู้ปกครองให้โรงเรียนดำเนินการติดต่อและส่งต่อทางโรงพยาบาลกับกรณีที่ผู้ปกครองดำเนินการติดต่อและส่งต่อนักเรียนกับโรงพยาบาลด้วยตนเอง และภายหลังจากการเข้ารับการบำบัดแล้วทางโรงเรียนให้โอกาสนักเรียนกลับมาศึกษาต่อได้จึงสอดคล้องกับมิตรอุปการะและมิตรแนะนำประโยชน์

2.4 มาตรการเฝ้าระวัง โรงเรียนดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนปลอดภัยจากสารเสพติด โดยผ่านโครงการสถานศึกษาสีขาวคือ มีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์เพื่อเอาไว้รับฟังและช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดมุมความรู้ จัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนทุกห้อง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอาทิ เช่น กิจกรรมกีฬาต้านภัยยาเสพติด กิจกรรม To Be Number ONE ตลอดจนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในโรงเรียนให้นักเรียนได้เข้าไปทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดสอดคล้องกับหลักธรรม หลักมิตรมิตรแนะนำประโยชน์มิตรมิตรมีน้ำใจ และมิตรมิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข

2.5 มาตรการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผนการป้องกันยาเสพติดโดยผ่านโครงการของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน สำหรับฝ่ายวิชาการจะมีการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา และการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ฝ่ายกิจการนักเรียนมีการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตรงกับหลักธรรมมิตรอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข และมิตรแนะนำประโยชน์

3. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต
วิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 มาตรการป้องกัน สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานปฏิบัติการตลอดปีการศึกษา โดยจัด
กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด โดยมีการบูรณาการการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดในทุกกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียนไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
สถานศึกษามีการดำเนินโครงการห้องเรียนสีขาว โดยมีนักเรียนแกนนำ เน้นให้นักเรียนสามารถพัฒนาป้องกัน
และแก้ไขให้ปลอดภัยจากยาเสพติด นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สถานศึกษาดำเนินการโครงการ
TO BE NUMBER ONE เพื่อให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการทำกิจกรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือ
ต้านภัยยาเสพติด มีการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยใช้กระบวนการลูกเสือเข้ามาเกี่ยวข้อง กิจกรรมด้านศิลปะ
ดนตรี กีฬา กิจกรรมชุมนุมและชมรม โดยให้นักเรียนที่มีความสนใจเข้าร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียน
ห่างไกลจากยาเสพติด สามารถพัฒนาศักยภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 มาตรการค้นหา สถานศึกษามีการคัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน ออกเป็นกลุ่มๆ คือ กลุ่ม
ปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า โดยมีนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล นำไปสู่การคัดกรองนักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดส่งเสริมให้นักเรียนส่ง
ต่อไปยังหน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการสุ่มตรวจ
ปัสสาวะหาสารเสพติด อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด เพื่อ
รายงานข้อมูลที่ได้ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานต้นสังกัด

3.3 มาตรการรักษา สถานศึกษามีการจัดระบบการส่งต่อกลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่การ
บำบัดรักษาฟื้นฟู ตามความสมัครใจ จัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการที่ดี และ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น โครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ
ยาเสพติดกับนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้เท่าทันยาเสพติด รมัตระวังการใช้ชีวิตให้ห่างไกลยาเสพติด

3.4 มาตรการเฝ้าระวัง สถานศึกษาจัดนักเรียนแกนนำ เฝ้าระวังพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน
รวมไปถึงการมีครูเวรประจำวัน ที่ทำหน้าที่เฝ้าระวังพื้นที่ต่างๆ ในสถานศึกษา การมีครูที่ปรึกษาในการช่วย
สอดส่องดูแลนักเรียนของตนเองในที่ปรึกษา มีครูแนะนำให้ความรู้ แนะนำสิ่งต่างๆ ให้กับนักเรียนในการ
ดำเนินชีวิต โครงการครู D.A.R.E. ที่ให้ตำรวจมาให้ความรู้กับนักเรียนที่โรงเรียน เป็นการช่วยเฝ้าระวัง
สถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

3.5 มาตรการบริหารจัดการ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนด
นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มีคำสั่ง แผนปฏิบัติการ และการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
สรุปรายงานแจ้งต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาด
อุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารและคณะครูให้
ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดในสถานศึกษาและใช้มาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการป้องกัน
มาตรการบริหารจัดการ และมาตรการรักษา สอดคล้องกับศุภร ชินะเกตุ (2553) ให้ความหมายของสารเสพติด
ไว้ว่า สารใดก็ตามเมื่อเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ฉีด สูบหรือดมก็ทำให้เกิดผลต่อจิตใจและร่างกาย

ของผู้ใช้สารนั้น จะมีลักษณะ คือ ผู้ใช้ยาจะต้องเพิ่มขนาดยาตลอดเวลา เมื่อหยุดใช้ก็จะทำให้เกิดมีอาการขาดยา ผู้ใช้เป็นเวลานานจะทำให้เกิดความต้องการยามากขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจและยังส่งผลร้ายต่อสุขภาพของผู้เสพด้วย

1.1 มาตรการป้องกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียนไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น สถานศึกษามีการจัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันยาเสพติด โดยมีหน่วยงานเข้าตรวจสอบสารเสพติดในสถานศึกษามีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเสพติดให้กับนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีมาตรการจัดการพื้นที่เสี่ยงหรือมุมอับภายในสถานศึกษา เพื่อป้องกันมิให้นักเรียนใช้เป็นที่พักพิง มีการจัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานยาเสพติดในสถานศึกษาและมีจัดแกนนำนักเรียนต่อต้านยาเสพติด มีการปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นโทษภัยของยาเสพติด และไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีการจัดตั้งชมรม และส่งเสริมกิจกรรม To be number one โดยดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกิจกรรมทางศาสนา สอดคล้องกับงานวิจัยพระครูบุญเขตโสภณ (วินัย ธีรวัฒน์) (2557) ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนตามแนวพุทธศาสนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนตามแนวพุทธศาสนา การอธิบายถึงโทษของปัญหาเสพติดเพื่อให้เยาวชนเห็นและตระหนักถึงปัญหาเรื่องยาเสพติด ใช้คำพูดที่เข้าใจง่ายในการอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จะนำไปสู่การเสริมสร้าง 1) สอนให้เยาวชนหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ข้อเสนอแนะ : ด้านรูปแบบเป็นวิทยากรใช้คำพูดที่เข้าใจง่ายแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจ แรงสนับสนุนจากสังคม 2) เนื้อหาสาระพระสงฆ์ผลิตสื่อหนังสือหรือเอกสารเพื่อใช้ในการอธิบายเรื่องยาเสพติด ข้อเสนอแนะ : ด้านการพระสงฆ์ผลิตสื่อเช่นด้านการให้ความรู้และวิชาการ การสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) รูปแบบวิธีการและวิธีการนำเสนอการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนตามแนวพุทธศาสนา ข้อเสนอแนะ : ด้านรูปแบบเป็นวิทยากรใช้คำพูดที่เข้าใจง่ายแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจ แรงสนับสนุนจากสังคม 4) ผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมสูงขึ้นหรือดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์เยาวชนมีความอดทน อดกลั้นต่อการกระทำที่ไม่ดีของผู้อื่น เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เยาวชนมีความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษเพิ่มมากขึ้น สติปัญญาความเฉลียวฉลาด มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นเรียน การทำงานดีเป็นพลเมืองดีพัฒนาสังคมและเยาวชนจะไม่เสพยาเสพติดหรือการเสพยาเสพติดโดยเด็ดขาด ข้อเสนอแนะ : ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงภัยของยาเสพติด ขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกชุมชน จัดสร้างโครงการและกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายา

1.2 มาตรการค้นหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา โดยการคัดกรองนักเรียน การสำรวจ การจำแนกนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การจัดทำข้อมูลนักเรียน การวางแผน การประเมินสถานการณ์ การเก็บข้อมูลของนักเรียน เช่น สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งนอกและในสถานศึกษาทุกๆ เดือนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำข้อมูลนักเรียน โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีมาตรการการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปลอด กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้ายาเสพติด มีการรายงานผลการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกครั้ง มีการจัดทำข้อมูลนักเรียนโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

มีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและออกเยี่ยมบ้านอย่างนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ดา มังคะรัตน์ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มาตรการป้องกัน มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการค้นหา มาตรการบริหารจัดการ 2) แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยแบ่งเป็น 5 มาตรการคือ มาตรการป้องกัน มี 5 รายการปฏิบัติ เช่น ครูผู้รับผิดชอบให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียนจัดนิทรรศการในเวลาและโอกาสที่สำคัญ มาตรการค้นหา มี 5 รายการปฏิบัติ เช่น ครูผู้รับผิดชอบออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มาตรการรักษา มี 5 รายการปฏิบัติ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด โดยพูดคุยกันให้บ่อยขึ้น รับฟังปัญหาโดยไม่แสดงท่าทีรังเกียจ มาตรการเฝ้าระวัง มี 4 รายการปฏิบัติ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาพูดคุยทำความเข้าใจถึงเหตุจำเป็นที่ต้องขอความร่วมมือกับสถานประกอบการ และมาตรการบริหารจัดการ มี 4 รายการปฏิบัติ เช่น สถานศึกษากำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.3 มาตรการรักษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา โดยการส่งกลุ่มนักเรียนที่ติดยาไปบำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้เลิกการเสพยา การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนกลับไปเรียนและใช้ชีวิตได้อย่างปกติ เช่น สถานศึกษานำกลุ่มติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดตามความสมัครใจและมีการให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด มีการจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับผู้ติดยาเสพติด มีการประสานงานเชื่อมโยงนักเรียนที่ติดยาให้ได้รับการดูแลด้วยการบำบัดฟื้นฟู มีการส่งต่อผู้ติดยาหรือใช้สารเสพติดเข้ารับบำบัดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัย Rosati (2005) ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันยาเสพติดที่มีคุณภาพในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดยาเสพติด คือ ปัจจัยเสี่ยง คือ สภาพชีวิตของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม และปัจจัยคุ้มกัน คือ สภาพชีวิตของเด็กที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม

1.4 มาตรการเฝ้าระวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา โดยการจัดให้มีนักเรียน แกนนำ การนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ เพื่อเฝ้าระวังไม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและ มีการขจัดปัจจัยเสี่ยงพื้นที่ โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด เช่น กีฬาด้านยาเสพติด แหล่งเรียนรู้ มีการดำเนินกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด มีการส่งต่อผู้ติดยาหรือใช้สารเสพติดเข้ารับบำบัดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำรวจหนึ่งโรงเรียนเพื่อร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา มีการสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง และการตรวจหาสารเสพติดอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับผู้ติดยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัย Thompson (1995) ที่ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลโครงการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนชนบทของรัฐมินเนโซต้าตอนใต้ โดยศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด และสารเสพติดเพื่อกำหนดความแตกต่างของความรู้ การยอมรับตนเอง ทักษะการใช้สารเสพติด และการรักษาระหว่างกลุ่มที่กำหนดความรู้ในด้านการต่อต้านสารเสพติด และกลุ่มที่ไม่กำหนดความรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนในกลุ่มที่กำหนดความรู้จะมีการรับรู้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้กำหนดความรู้ตั้ง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าใครกำหนดความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด การยอมรับตนเอง ทักษะที่มีต่อสารเสพติด และการรักษา ควรจัดอยู่ในโปรแกรมการสอนของโรงเรียน โดย

ให้มีการประเมินและแก้ไขหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อติดตามนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการต่อต้านสารเสพติดให้มีผลในการต่อต้านระยะยาว

1.5 มาตรการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษาในการจัดให้มีโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการงานด้านยาเสพติด การจัดเก็บข้อมูลการบริหารด้านบุคลากร การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานในการทำงาน การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การสอนหรือให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น สถานศึกษามีการวางแผนการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมของโรงเรียน และการเรียนการสอนทุกรายวิชา มีการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดของรัฐบาลมาปรับใช้ในสถานศึกษา มีการกำหนดแผนงานและโครงสร้างการบริหารงานป้องกันยาเสพติดไว้ในสถานศึกษา และมีบุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการรวบรวมข้อมูลด้านสถิติสำหรับการทำงานป้องกันยาเสพติด มีการติดตามการดำเนินงานตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมเจ้าหน้าที่ด้านทีมงานป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ กล้าหาญ และบรรชร์ กล้าหาญ (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรม ในหมู่บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ. เชียงใหม่ พบว่า บ้านป่าไผ่เคยประสบปัญหาอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด แต่ด้วยประสบการณ์ด้านการจัดการชุมชน ทำให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวอย่างเท่าทันในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยใช้กลวิธีที่หลากหลาย ประสานกลไกทั้งภายในและนอกชุมชน การใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในการดำเนินให้สอดคล้องกลมกลืนกับวิถีชุมชน จนเป็นชุมชนต้นแบบของการขจัดปัญหาเสพติด ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลสถานการณ์และสาเหตุของปัญหาเสพติด 2) การมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของปัญหาและร่วมรับผลประโยชน์ 3) การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอก 4) ทุนทางสังคมที่มีในชุมชน ได้แก่ระบบเครือญาติระบบอาวุโส ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีและฐานทรัพยากร 5) การมีส่วนร่วมของเยาวชน โดยการสร้างโอกาสให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย 6) บริบทชุมชนในวิถีชนบทที่มีการปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิด 7) ผู้นำและภาวะผู้นำที่มีจิตมุ่งมั่นทำงานเพื่อชุมชนและการเป็นต้นแบบ 8) การทำงานแบบพหุภาคี

2. ผลการศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการประยุกต์หลักการป้องกันตามมาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ เพื่อบูรณาการกับหลักมิตรแท้ 4 ประกอบด้วยมิตรมีอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรมีความรักใคร่ ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ อ่อนภูธร (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการป้องกัน ต้องการให้โรงเรียนทำป้ายประชาสัมพันธ์ถึงพิษภัยของยาเสพติดทุกอาคารให้จำง่ายและรู้ทุกๆ ด้านของโรงเรียนไม่ให้ให้นักเรียนป็นรั้วหนีเรียน ให้จัดค่ายอบรมสัมมนาป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนทุกภาคเรียน ให้จัดประกวดวงดนตรีป้องกันยาเสพติดแข่งขันกันทุกระดับชั้น มีรางวัลให้และให้จัดแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติดกันทุกระดับชั้นมีรางวัลให้ และด้านการแก้ไขปัญหายา ต้องการให้โรงเรียนค้นหา นักเรียนที่เสพยาเสพติดแล้วรีบส่งไปบำบัดรักษา ให้โรงเรียนและผู้ปกครองติดต่อร่วมมือกันช่วยเหลือบำบัดนักเรียนที่ติดยาและให้ครูประจำชั้นเอาใจใส่ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

3. ผลการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย (1) จัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด ประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในโรงเรียน (2) มาตรการค้นหา ประเมินสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (3) มาตรการรักษา นำนักเรียนกลุ่มติดยาเสพติดเข้าสู่อการบำบัดตามความสมัครใจ และให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด (4) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณโทษของยาเสพติด (5) มีการวางแผนการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมของโรงเรียน และการเรียนการสอนทุกรายวิชา ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของคำพล สุพร (2559) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ ด้านระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านระบบข้อมูล ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้คือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักมิตรแท้ 4 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์ข้อมูล ผลจากการสอบถามและสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาขยายความได้ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรการป้องกัน คือ จัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด ประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้กับนักเรียนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านที่ 2 มาตรการค้นหา คือ มีการประเมินสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในและนอกสถานศึกษาทุกๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านที่ 3 มาตรการรักษา คือ นำนักเรียนกลุ่มติดยาเสพติดเข้าสู่อการบำบัดตามความสมัครใจ และให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด มีการจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับนักเรียนภายในโรงเรียน

ด้านที่ 4 มาตรการเฝ้าระวัง คือ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด จัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณโทษของยาเสพติดที่นำไปปรับใช้ในชีวิตได้

ด้านที่ 5 มาตรการบริหารจัดการ คือ มีการวางแผนการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมของโรงเรียน และการเรียนการสอนทุกรายวิชา นำนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดของรัฐบาลมาปรับใช้ในสถานศึกษา สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดตามหลักมิติที่ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน ยาเสพติด โดยมีหน่วยงานเข้าตรวจสอบสารเสพติดในสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันของสถานศึกษาหรือองค์กรต่อไป

1.2 ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดตามหลักมิติที่ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุดคือ สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งนอกและในสถานศึกษาทุกๆ เดือนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษาหรือองค์กรต่อไป

1.3 ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดตามหลักมิติที่ 4 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวิลาดอุดมไทรอินราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้าน

ที่มากที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดภัยเสถียร เช่น กีฬาด้านยาเสพติด แหล่งเรียนรู้ ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันของสถานศึกษาหรือองค์กรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา โดยใช้หลักมิติแรก 4

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการติดตามการดำเนินงานตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยใช้หลักมิติแรก

2.3 ควรดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ด้านทีมงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาโดยใช้หลักมิติแรก 4

เอกสารอ้างอิง

- คำผล สุพร. (2559). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยณรงค์ อ่อนภูธร. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระครูบุญเขตโสภณ (วินัย รวณฺี โณ). (2557). การป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนตามแนวทางพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดชัยยะ โกมล (แก้วมะไฟ). (2561). ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักพุทธธรรม. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่งทิพย์ กล้าหาญ และบรรชกร กล้าหาญ. (2552). กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรม ในหมู่บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.
- ศักดิ์ดา มังคะรัตน์. (2563). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศักดิ์ดา มังคะรัตน์. (2563). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศุภกร ชินะเกตุ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันบำบัดยาเสพติดเอกชน ภูฟ้าเรสท์โฮม. (2566). ปัญหายาเสพติดในวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในไทยกับความจริงที่ต้องแก้ไข. แหล่งที่มา <https://www.phufaresthome.com/> สืบค้นเมื่อ 17 เม.ย. 2566.

- สถานบำบัดยาเสพติดเอกชนภูฟ้าเรสท์โฮม. (2566). ปัญหาเสพติดในไทย และแนวทางการแก้ไขปี 2566. แหล่งที่มา <https://www.phufaresthome.com/blog/drugs-problem-inthailand-2566>. สืบค้นเมื่อ 17 เม.ย. 2566.
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607–610.
- Rosati, M.M. (2005). **Lawrence public school drug – free schools project**. Dissertation Abstracts International. Massachusetts: Education Development Center.
- Thompson, D.D. (1995). **Evaluation the effects of project dave in rural southeast Minnesota school**. Dissertation Abstracts International.